

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ ҚАРАҒАНДЫ Е. А. БӨКЕТОВ
АТЫНДАҒЫ УНИВЕРСИТЕТІ**

Тақырыбы: Адамгершілік тәрбиесінің мақсаты мен міндеттері

**Орындаған: ХБ-32 тобының студенті
Эгамова Ақниет**

ЖОСПАРЫ

- *Рухани тәрбиенің маңыздылығы*
- *Адамгершілік тақырыбы - мәңгілік*
- *Адамзаттың жаһандық мәселелерінің рухани-адамгершілік сипаты*

Философтардың пікірінше, адамзаттың ең негізгі, өзекті мәселелері экономикалық та, саяси да, ғылыми да емес, ең бірінші - рухани-адамгершілік.

Тұтынушылық идеология тұлғаның рухани дамуына нұқсан келтіреді.

Шығу жолы: «жаңа аскетизм» идеологиясын қабылдау.

Материалдық құндылықты рухани құндылыққа қайта бағдарлау қажет.

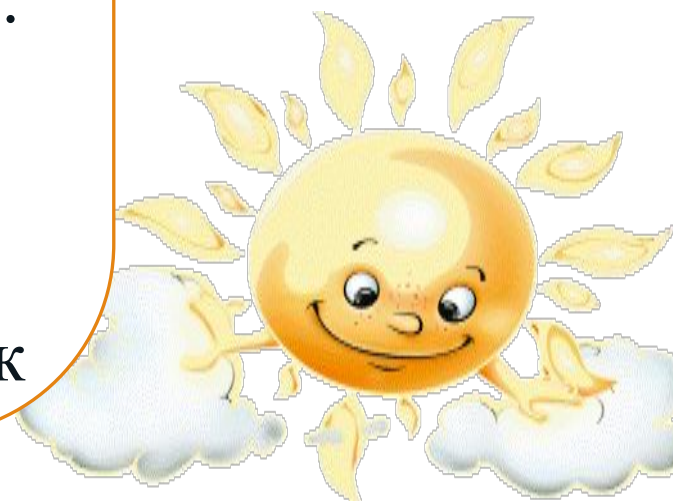
А.Печчеи: Адам өзін-өзі өзгертуді ойлауы керек. Өндірістің ұлғаюын тежеп, тұтынушылық идеологияны рухани жетілуге қайта бағыттауы тиіс. Мәселенің шешімі – адамның рухани дүниесінде.

Адамдар мені түсінбесе
қапаланбаймын, керісінше мен
оларды түсінбесем, қапаланамын.
Жақсы адам барлығын өзінен іздейді,
ақымақ адам оларды басқадан
іздейді...

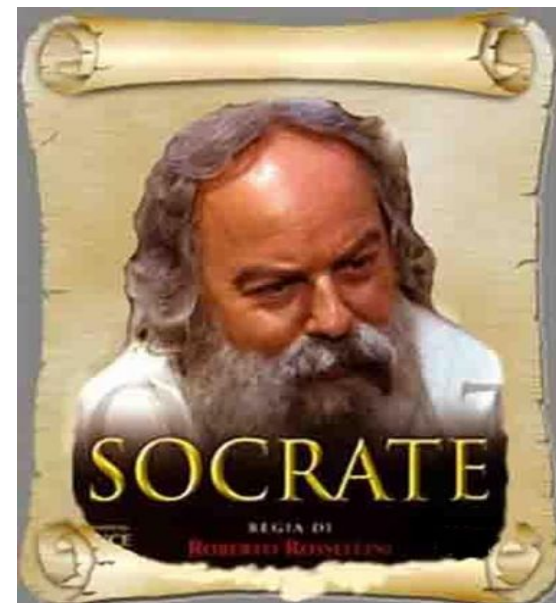
Өте ақылдылар мен өте ақылсыздар
ғана өмірде өзін-өзі өзгерте алмайды.
Өте шыншыл бол, үйренгенді сүйе
біл, өлімге дейін берік болып,
жақсарған үстіне жақсара түс. Кім
қателігін түзетпесе, сол үлкен қателік

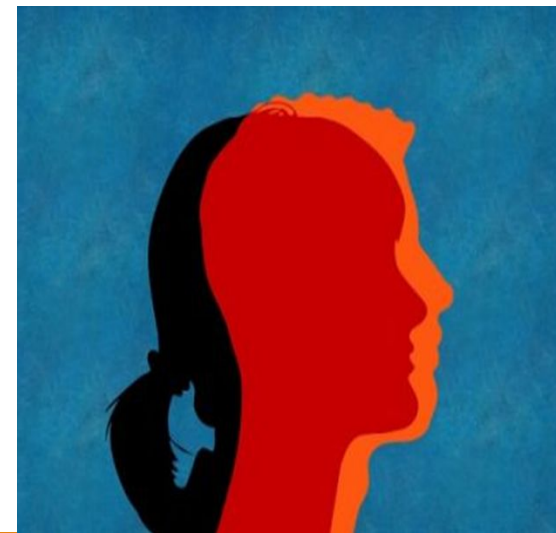
Конфуций
Б.з.б 551ж

*Кімде-кім өзін - өзі тани білсе ол
өзінің не істей алатынын және не
істей алмайтынын түсіне біледі.
Соның нәтижесін де бақытты
өмір сүре отыра , өмірде
қателікке бой алдырмай
бақытсыздықтан айналып өте
алады. Осы артықшылығының
арқасында біреудің құндылығын
көре алады және оны өз
қажеттілігіне қолдана алады”.*

Сократ
б.д.д. 470-399

Абайдың адамгершілік, әдептік нормалары

Абай
Құнанбаев

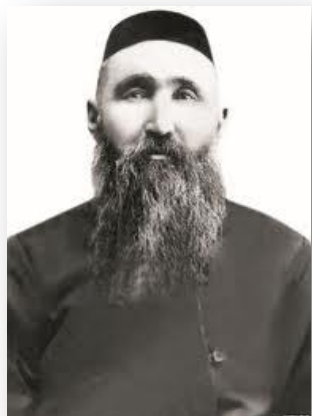
I-талабы - мораль жағынан ұстамды, таза болу, сыпайы мінезді, жақсы құлықты, әділетшіл, шыншыл болу. Әдепсіз, арсыз, байлаусыз, сұрамсан, өсекші, өтірікші, алдамшы, кеселді сияқты жаман мінездер мен әдеттерден, жарамсыз қылықтардан сақтанып, өзін одан жоғары санап, ондай қылықтарды бойына лайықсыз көрсе ғана, адам парасатты болады .

II- талабы - тұрақтылық, "Қылам дегенін қыларлық, тұрам дегеніне тұрарлық, мінезде азғырылмайтын ақылды, арды сақтарлық беріктігі, қайраты бар болсын" дейді.

III-талабы - әділетшілдік. Әлеуметтік міндеті - дүниені белсене құрушы адамның бірі болып, халқы, Отаны үшін қызмет істеуі.

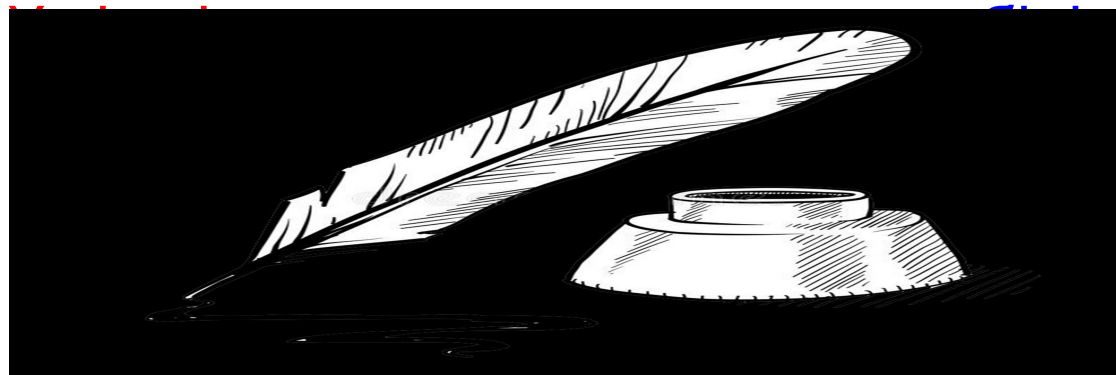
«ӨЗІҢДІ ӨЗІҢ ТАНЫСАҢ ІСТІҢ БАСЫ...»

*Ш. Құдайбердіұлы
(1858-1931)*

Ол бүкіл батыс Европа, Шығыс елдері ғалымдарының, философтарының еңбектерін зерттейді және өз тұжырымын жасайды.
Мысалы:

- **«Үш анық»** еңбегінде, жалпыадамзатты жаратушы бір күш бар – ол **бірінші анық**-дейді.
- Ал, рух өлмейді, жан мәңгілік - бұл **екінші анық** - деді.

нен де,
ы.

«Отбасында, мектепте, қоғамдық орындарында үлкендер мен бала арасындағы сыйластық, махаббат пен мейірімділік, шапағат шуағы мен ізгілік нұрына бөленуі тиіс. Өйткені біз баланы адал еңбек етіп, елін, халқын сүйеге тәрбиелеп отырмыз. Сондықтан ұл – қызымызға көзбе - көз айтқан сөзіміз, берген тәрбиеміз жүректен-жүрекке жетсе, қандай ғанибет.»

Сара Алпысқызы

Рухани тәрбиенің маңыздылығы

Василий Сухомлинский
1918-1970жж

Бала кезде *үш жастан он екі жасқа* дейінгі аралықта әр адам өзінің *рухани дамуына* қажетті нәрсенің бәрін де *ертегіден* алады. Ертегінің рухани тәрбиелік мәні зор. Ол балаға рухани ләззат беріп, қиялға қанат бітіретін, жас баланың рухының өсіп жетілуіне қажетті нәрсенің мол қоры бар *рухани азық* — деп атап көрсеткен болатын.

Адамгершілік тақырыбы - мәңгілік

Жас ұрпақтың бойына адамгершілік қасиеттерді сіңіру - ата-ана мен ұстаздардың басты міндеті.

Адамгершілік әр адамға тән асыл қасиеттер. Адамгершіліктің қайнар бұлағы - халқында, отбасында, олардың өнерлерінде, әдет-ғұрпында.

Әр адам адамгершілікті күнделікті тұрмыс — тіршілігінен, өзін қоршаған табиғаттан бойына сіңіреді.

«Мен үш қасиеттімді мақтан тұтам»

Олар:

- ❖ *жалған айтпадым;*
- ❖ *жақсылықты сатпадым;*
- ❖ *һәм ешкімнен ештеңені қызғанбадым.*

Ақан сері Қорамсаұлы

- o 1843 жылы бұрынғы Көкшетау облысы Үлкен Қоскөлдің маңында дүниеге келген
- o Оның өмір сүріп, балалық шағын өткізген жері де осы Көкшетау төңірегі.

Жалпыадамзаттық құндылықты

Оқыту үрдісіне жалпыадамзаттық құндылықтарды енгізу арқылы адамның рухани өсуіне жағдай жасаймыз.

Мәңгілік құндылықтар білімнің негізгі өзегі болып табылады.

Жалпыадамзаттық құндылықтарды адамның бойынан жарыққа шығару ізгілікке апарады, яғни, **мінезін өзгертуге** болады.

Адамның жақсылыққа ұмтылуы, ақиқатқа жүгінуі оның болмысынан ішкі жан дүниесінде бес құндылықтың бар екенінің дәлелі.

**МЕЙІРІМДІ МІНЕСІЗ АДАМ БІЛІМДІ АДАМ
БОЛЫП САНАЛМАЙДЫ.**

Қазіргі замандағы жаһандық мәселелер

Жаһандану ұғымы, жалпы алғанда, әлемдік өркениеттің аса маңызды өлшемдерінің жалпыадамзаттық өлшемге ие болуы деп түсіндіріледі.

Бүкіл әлемдік даму үдерісі жаһандануға алып келмей қоймайды. Бұл үдеріс бүкіл әлемдік жалпыадамзаттық құндылықтардың тұтастығын талап етеді.

Дағдарыс

Жеке тұлғалық	Қоғамдық	Экологиялық
1. Интеллектуалдық	1. Экономикалық	1. Ресурстық
2. Эмоционалдық	2. Саяси	2. Табиғи
3. Тәндік	3. Мәдени	3. Климаттық
	4. Отбасылық	
	5. Білім беру	

Дағдарыс

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛЫҚ

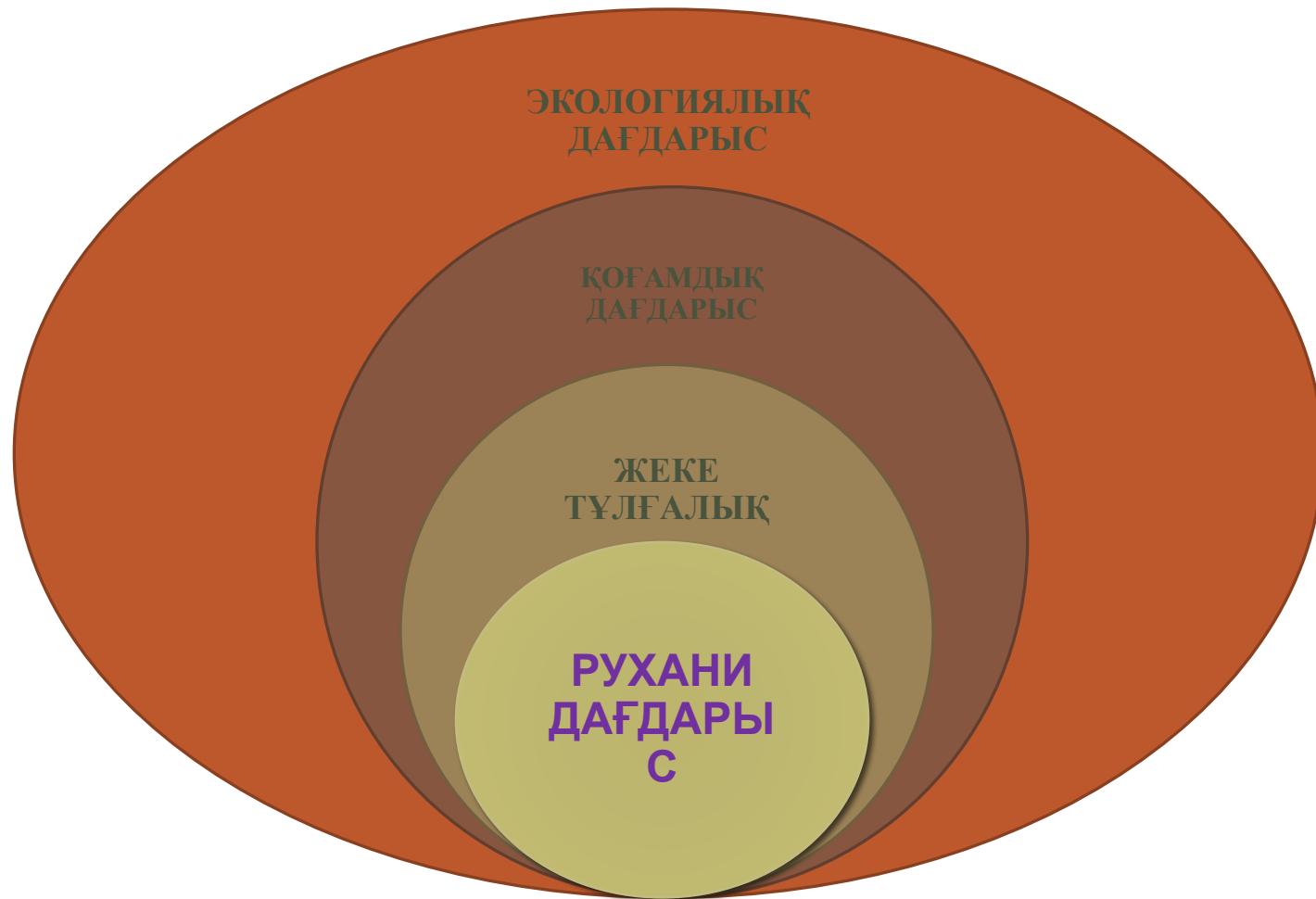
ҚОҒАМДЫҚ

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ

Адамдар арасындағы өзара байланыстың субъективті бастан өткеріліп, объективті түрде бірлескен іс-әрекет пен қарым-қатынас үрдісінде адамдардың бір-біріне әсер етуі тәсілдерімен және мінез-құлықтан көрініс береді.

Қоғамдық дағдардыстың себебі болып қоғамдық қатынастардың барлық түрлерінде көруге болады.

Табиғи байлықтың өзгеруіне, ресурстарға, қоршаған ортаның ластануына, табиғи байлықтардың азаюына, табиғи байлықты қолдану туралы заңына байланысты дағдарыс.

Әр баланы керемет рухани күш иесі деп қарап, демеу жасасасақ, қуаттандырсақ, жүрегі нұрға толы, жан -жағына шуағын шашып тұрған мейірімді, адамгершілігі мол, үнемі талпынып тұратын, өз елін, өз жерін, өз тілін, өз отбасын сүйетін, еңбекқор, адал адам тәрбиелейтініміз сөзсіз.

